

til en billig Overenskomst, naar det kan ske ad Frivillighedens Vej. Jeg for min Person anser det altsaa for muligt, at man kan komme frem ad den her paapegede Vej. — Jeg skal, for saa vidt Lovens Enkeltheder vedrøre mig dog tillade mig allerede nu, at henlede Opmærksomheden paa nogle Bestemmelser; jeg antager, at man senere vil faa Lejlighed til at forhandle med et Udvalg om Lovforslaget, og saa vil man jo kunne komme til nærmere at formulere Enkelthederne. Det er for mig allerede tvivlsomt, om Begyndelsen af § 1 er rigtig, om man ikke skal have et mere almindeligt Udtryk benyttet end dette: enhver Tiendehelse o. s. v.; det skal jeg imidlertid ikke dvæle videre ved. Slutningen af Paragraffen finder jeg unægtelig ganske overflødig. I §§ 2 og 3 er der visse Tvangsbestemmelser, og der vil jeg dog henlede Opmærksomheden paa, at der fornuftigvis maa være en stor Forskel paa Tiendehyden og Tiendeejeren. Tiendehyden ville jo være et større Tal, og hvis man træffer Foranstaltninger til, at en Tiende kan afløses, selv om ikke alle Tiendehydenne ere enige, kan det vel være i sin Orden, men langt betænkeligere er det ligeoverfor Tiendeejeren, der i Reglen er en eller ganske enkelte Personer; man træffer i Reglen ikke et større Antal der. En anden Sag var det, hvis Bestemmelsen sigtede til de ganske særlige Forhold, hvor Tiendeejer og Tiendehyde falde sammen, det ved jeg ikke, om den gør. Der er et Forhold, som nødvendig maa komme i Betragtning i denne Lov, og som jeg tror, man har glemt at tage Bestemmelse om; jeg skal nævne det med det samme. Jeg tror, at for de Tilfælde, hvor Tiendehyden ogsaa er Tiendeejer, altsaa hvor Tienden er indkøbt og ligeoverfor Kirkerne administreres efter Forordningen af 1829, trænges der til en Bestemmelse i Lovforslaget. Hvis Forslagsstillerne nemlig kunne sætte deres Dufte igennem om, at Tiendestatten bortfalder, saa er det ganske klart, at saa vil der ogsaa komme en Afløsning af den Slags Forhold som det, jeg her nævner, og jeg tror, at der mangler Bestemmelser derom. For Ojeblikket er det jo nok at nævne dette, men der maa vistnok sørges derfor. Men i øvrigt tror jeg nok, at det kan være tvivlsomt, om man bør have den Tvangsbestemmelse, der staar i § 2 ligeoverfor Tiendeejeren, det kan man imidlertid nærmere komme til at tale om. — Der er i § 2 den Besynderlighed, at medens man ellers henviser til frivillig Overenskomst, saa har man indsat den Bestemmelse, at det paa sine Steder brugelige Opmaal maa ikke være medregnet i Overens-

komsten. Jeg ved dog egentlig ikke, hvorfor man, naar man henviser det hele til frivillige Overenskomster, saa i en Lov siger, hvad Parterne maa og ikke maa tage i Betragtning; det er dog vistnok en Bevning fra den Tid, da der var Lovforslag fremme om en Konvertering af Tiendehyden in natura til en Pengehelse; da var dette, som bekendt, et Stridspunkt, men nu tror jeg ikke, at det mere hører hjemme i Lovforslaget. — Med Hensyn til § 6 vil jeg gøre en Bemærkning, som den ærede Ordfører til Dels ogsaa har været inde paa, at hvor Fæsteforhold findes, er det ganske rigtigt meget tvivlsomt, om Loven kan gennemføres, og det er vistnok endnu mere tvivlsomt, om det er rigtigt at gaa til Undtagelser der; snarere maa man vistnok give Afkald paa at faa det Forhold ordnet, saa længe der overhovedet eksisterer Fæsteforhold af noget Omfang. Nu kan det ganske vist af Lovforslaget ses, hvad der menes med Udtrykket „en mindre Del“, der skal være bortkæstet, om man tænker paa Halvdelen eller henimod Halvdelen eller slikt; er der ganske undtagelsesvis et enkelt Fæstested, er det jo en anden Sag, men ellers vil det være meget vanskeligt at komme til at anvende Bestemmelserne lige over for Fæsteforhold. §§ 7 og 8 angaa saa ganske klart Forhold, der vedrøre Kirkeadministrationen, at jeg ikke finder Anledning til at udtale mig derom, men selv fra det indenrigsministerielle Standpunkt set vilde jeg ikke kunne finde Bestemmelserne fyldestgørende; man kan ikke give Præsten den Stilling, her er Tale om, og der kan heller ikke være Tale om, at affige en Kendselse, som ikke kan eksekveres. Ved „Kendselse“ i § 8, maa der vist være ment noget andet, et foreløbigt Skøn eller lignende. Der er andre forskellige Bestemmelser, som jeg tror, kunde give Anledning til nogen Betænkelighed, men som jeg nok tror, man kan forhandle sig til rette om med mine Kolleger. — Jeg ønsker endnu kun at omtale §§ 9 og 10 om Kreditorernes Stilling og om Prioritetslaanene. Jeg tror ikke, at det kan nytte at komme med noget som det, der staar i § 9, jeg tror ligefrem, at man maa sige, at hvor der er en saadan Kreditor, er hans Samtykke fornødent ved Tiendeafløsningen. Det Forhold frembyder ingen Vanskelighed, thi i Reglen vil det føre til, at Prioriteten omsættes, og at det kan ske, er der jo ogsaa sørget for i § 10. Der kan maasse heller ikke siges noget imod Opdragelsen af ny Prioritetslaan paa løbestemt Maade, vel at mærke, naar det bliver amortisable Laan, men det maa det ganske sikkert være; saa kan man maasse ogsaa der give